

Härav följer: *Två räta linjer kunna ej råka varandra i mer än en punkt, om de ej falla utefter varandra.*

Anm. Ax. 10 kan betraktas som den räta linjens definition.

11. *Alla räta vinklar äro lika stora.*

Anm. Detta axiom kan lätt bevisas och är därför att betrakta som ett teorem. Jfr övn. 32, s. 35.

12. *Om en rät linje skär den ena av två parallella räta linjer, så måste den ock skära den andra, om båda dragas ut tillräckligt.*

Sats 1. Problem.

(Fig. 17.) *Att på en till längd och läge given rät linje (AB) upprita en liksidig triangel.*

Givet: Rätta linjen AB.

Sökt: En punkt C så belägen, att $AC = BC = AB$.

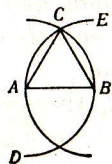

Fig. 17.

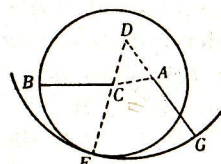

Fig. 18.

Lösning. Alla punkter, vilkas avstånd från A är $= AB$, ligga på en cirkellinje, som går genom B och har A till medelpunkt. Alla punkter, vilkas avstånd från B är $= BA$, ligga på en cirkellinje, som går genom A och har B till medelpunkt, vilket inses av def. 15 och 16. Den sökta punkten skall uppfylla båda dessa villkor, således ligga på båda de nämnda cirkellinjerna, d. v. s. i den eller de punkter, där de träffas. Tag därför A till medelpunkt och rita en cirkellinje genom B (post. 3); tag sedan B till medelpunkt och rita en cirkellinje genom A. Sammanbind (post. 1) sedan en punkt C, där cirkellinjerna råkas, med A och B.

Påstående: $\triangle ABC$ är den begärda liksidiga $\triangle$:n.

Bevis. Emedan A är medelpunkt till cirkeln DBC, så är $AC = AB$ (def. 15), och emedan B är medelpunkt till cirkeln

ACE, så är $BC = BA$. Således är $AC = AB = BC$ (ax. 1) och $\triangle ABC$ liksidig (def. 24). V. S. G. (»vilket skulle göras»).

Sats 2. Problem.

(Fig. 18.) *Att från en given punkt (A) draga en rät linje, som är lika stor med en given rät linje (BC).*

Givet: Punkten A och rätta linjen BC.

Sökt: En punkt, vars avstånd från A är $= BC$.

Lösning. Sammanbind A med ena ändpunkten av BC t. ex. C (post. 1), rita på AC en liksidig $\triangle ACD$ (sats 1) och drag ut DA och DC^* (post. 2); tag sedan C till medelpunkt för en cirkellinje genom B (post. 3), vilken skär DC i E, och därefter D till medelpunkt för en cirkellinje genom E, vilken skär DA i G.

Påstående: AG är den begärda linjen.

Bevis. Emedan cirkellinjen C går genom B och E, så är $CE = CB$ (def. 15), och emedan cirkellinjen D går genom E och G, så är $DG = DE$; men DA är $= DC$ (konstr., def. 24); om således dessa borttagas från DG och DE, så blir $AG = CE = BC$ (ax. 3; 1). V. S. G.

Följsats. Man kan taga vilken punkt som helst (A) till medelpunkt för en cirkel, vars radie (AG) är lika med en given sträcka (BC) (jfr post. 3).

Sats 3. Problem.

(Fig. 19.) *När två räta linjer (AB och CG) äro givna, att av den ena (AB), förlängd, om så behövs, avskära ett stycke lika stort med den andra (CG).*

Givet: Sträckorna AB och CG.

Sökt: En punkt på AB eller dess förlängning, vars avstånd från A är $= CG$.

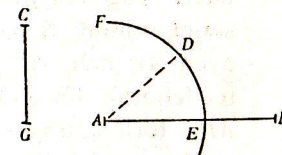

Fig. 19.

* Då en rät linje utdrages, bör man nämna den ändpunkt sist, åt vars håll utdragningen sker. Skulle linjen dragas ut åt D till, borde den kallas CD.